

ÅPENHETSLOVEN - HVA ER DEN, OG HVA KREVES?

For Næringshagene

JAN HØEGH
15.9.2023

Alt innhold i denne presentasjonen tilhører BDO AS eller BDO Advokater AS og skal ikke kopieres eller distribueres uten vårt skriftlige samtykke.

BDO

tett på

Agenda

1

HVA LOVEN ER
(OG IKKE ER)

2

HVORDAN KOMME I
GANG

3

SPØRSMÅL

Åpenhetsloven

- § 1: Loven skal
  - fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
  - i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester
  - og sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
- Gjelder både egen virksomhet, leverandører og forretningspartnere (kan bli utvidet)
- Enhver kan stille spørsmål om etterlevelse
- Omfatter ikke klima og miljø

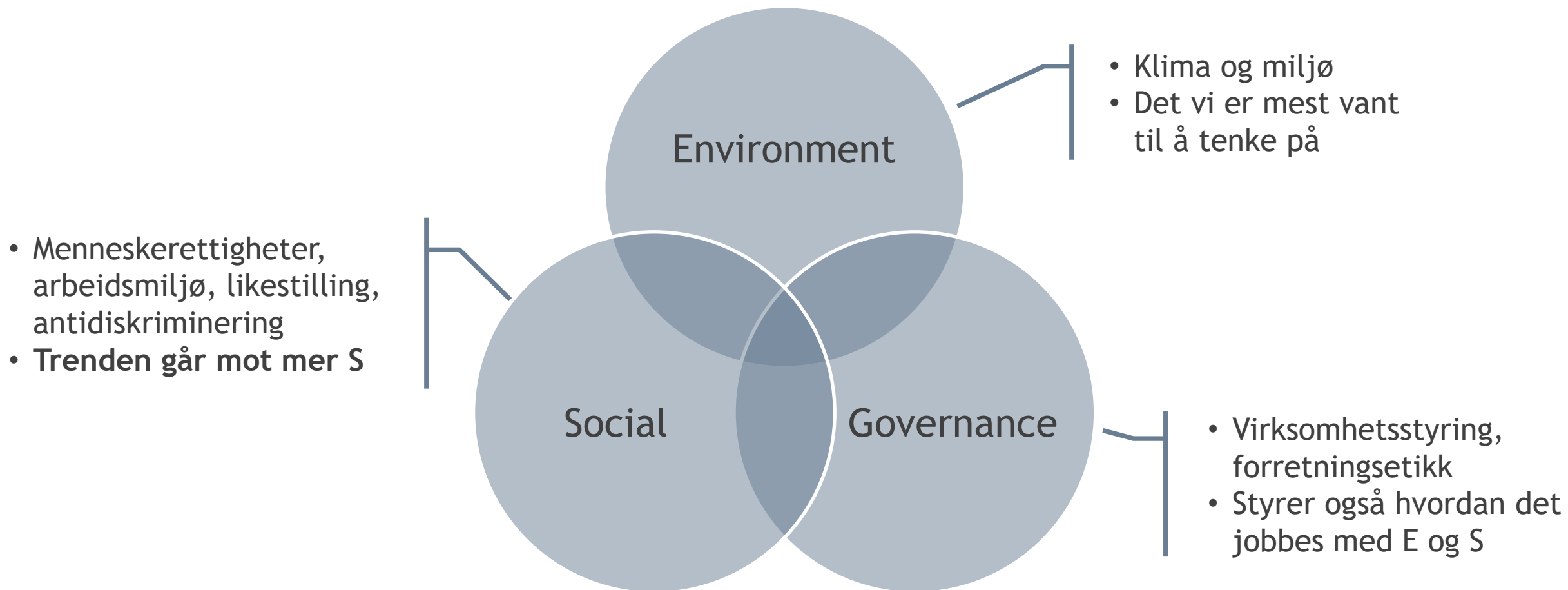

Hvem gjelder loven for

- Såkalte «større virksomheter» - virksomheter som på balansedagen overskrider grensene for to av tre vilkår:
  - 1. salgsinntekt: 70 millioner kroner
  - 2. balansesum: 35 millioner kroner
  - 3. gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk.
- I tillegg alle virksomheter som omfattes av regnskapsloven § 1-5 Store foretak
- Både enkeltelskaper og konsern
- Virksomheter som er hjemmehørende i Norge, eller utenlandske virksomheter som tilbyr varer og tjenester i Norge og som i tillegg er skattepliktige til Norge

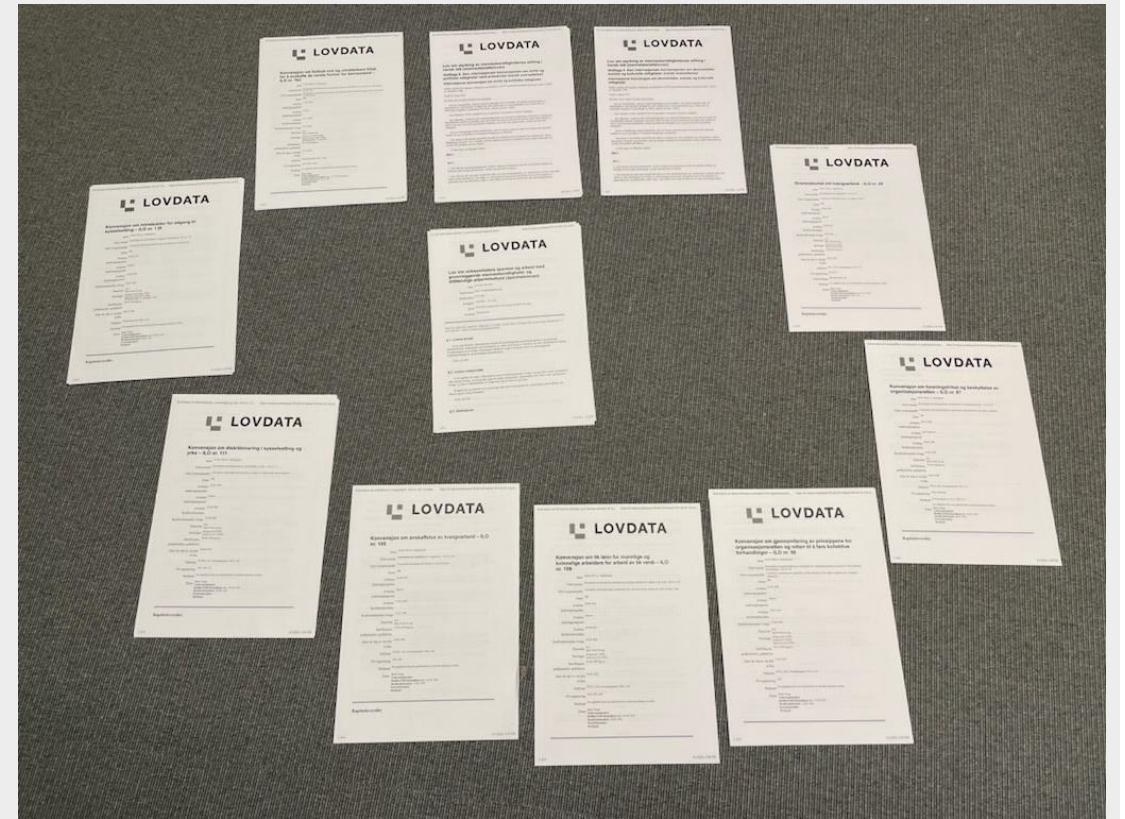

Åpenhetsloven er et bærekraftstiltak - ESG i forretningsvirksomhet

Loven er dessverre ikke godt lovarbeid

- Alle er enige i intensjonene...
- ...men loven krever at man følger internasjonale konvensjoner
  - De er ikke skrevet for å forstås av meningmann
  - Loven: 6 sider, mest sentrale konvensjoner: 86 sider
- Myndighetene kunne gitt klargjørende forskrifter
  - Men gjør det ikke
- Ingen kan foreløpig si hva som er godt nok
  - Hvor små leverandører man forventes å undersøke
  - Hvor lang ut i leverandørkjeden man forventes å undersøke
  - M.m.
- Men BDO kan gi råd om hvordan man bør komme i gang

Konsekvenser ved manglende etterlevelse

- Tvangsmulkt og overtredelsesgebyr, men først av alt **TAP AV OMDØMME**
  - Tap av kunder
  - Tap av rekrutteringskraft
  - Tap av forretningsforbindelser
- Forbrukertilsynet er klare på at det skal mye til før de griper til sanksjoner
  - Men det er åpnet for overtredelsesgebyr på inntil 4 prosent av omsetning eller inntil 25 mill kr

Agenda

1

HVA LOVEN ER
(OG IKKE ER)

2

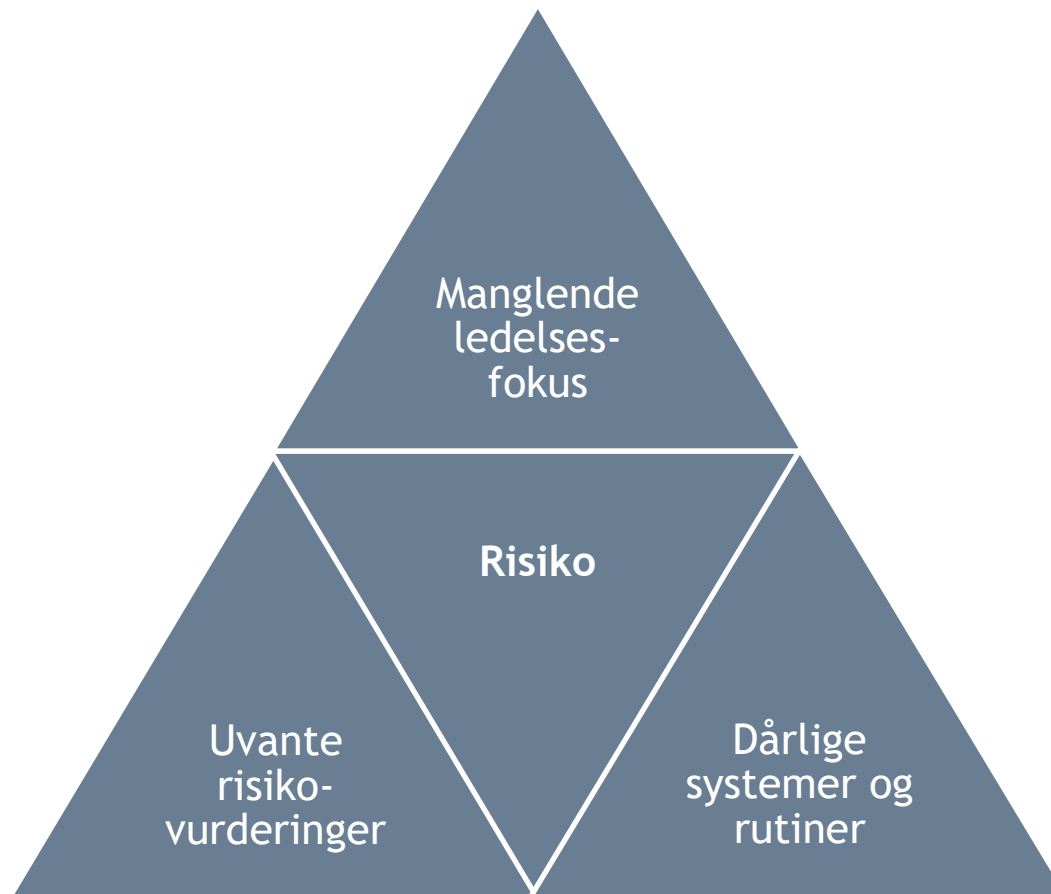
HVORDAN KOMME I
GANG

3

SPØRSMÅL

Risiko for manglende etterlevelse av åpenhetsloven

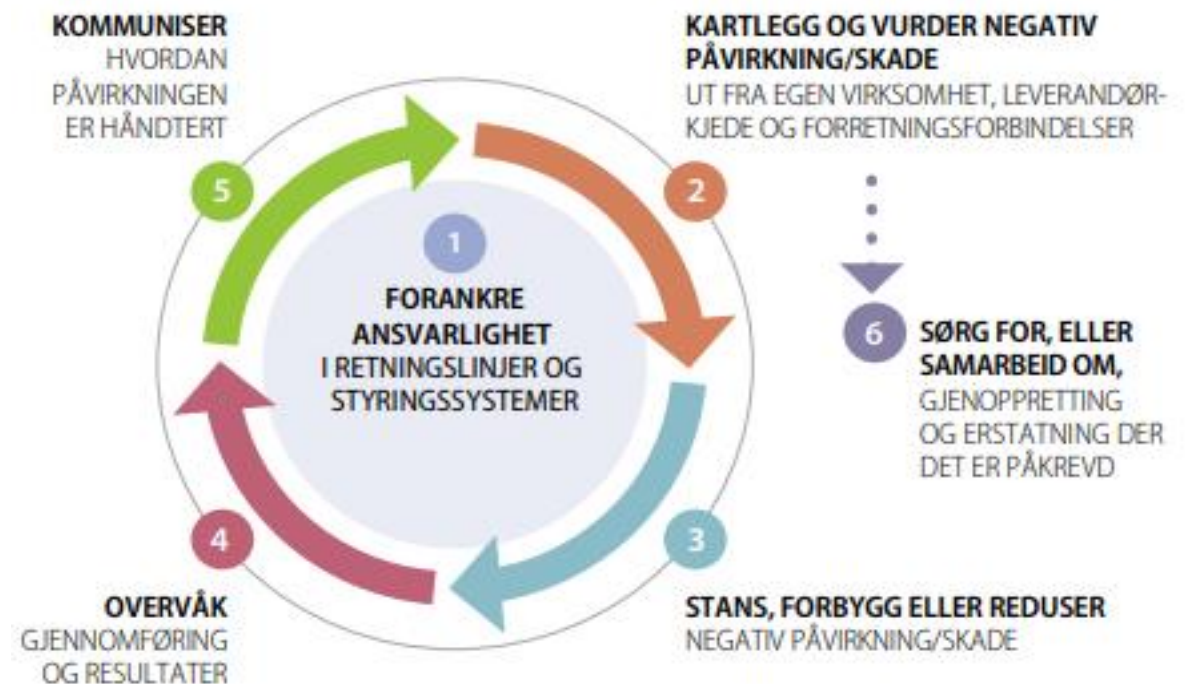
Hva betyr loven for din virksomhet

- Oversikt over leverandørkjedene og hvilken risiko det finnes for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
- Jobbe planmessig for å redusere disse risikoene
- Plikt til å utføre aktsomhetsvurderinger
  - Se neste side
- Redegjørelse skal oppdateres og offentliggjøres senest 30. juni og ved vesentlige endringer
  - Årsberetningen skal vise hvor den finnes
- Manglende etterlevelse kan få alvorlige konsekvenser

Lovens metode er aktsomhetsvurderinger iht. OECD

1. Forankre ansvarlighet i retningslinjer og styringssystemer
2. Kartlegg og vurder negativ påvirkning/skade ut fra egen virksomhet, leverandørkjede og forretningsforbindelser
3. Stans, forebygg eller reduser negativpåvirkning/skade
4. Overvåk gjennomføring av resultatet
5. Kommuniser hvordan påvirkningen er håndtert
6. Sørg for, eller samarbeid om, gjenoppretting og erstatning der det er påkrevd

Kilde: OECD

Hva bør du gjøre nå?

- Fastsett policy og plasser ansvar i toppledelsen
- Vær klare til å svare på henvendelser
- Kartlegg og følg opp risiko
- Verktøy og nettverk
- Ressurssituasjonen
- Samarbeide om aktsomhetsvurderinger

Fremgangsmåte for å kartlegge leverandørrisiko

- Finn frem oversikt over leverandørene
  - Hvem, bransje/vare, volum
- Vurder i første omgang å se bort fra
  1. Alle under x kroner
    - Hva x skal være er avhengig av din virksomhets størrelse og ambisjon
  2. Alle utenom risikobransjer eller -varer
    - Det finnes mange gode referanseklider
  3. Alle man har liten eller ingen påvirkning på
- Velg ut de som vurderes å ha mest risiko
- Innhent informasjon fra de utvalgte leverandørene
- Vurder om informasjonen er tilfredsstillende og troverdig
- Lite tilfredsstillende og/eller troverdig svar?
  - Be om dokumentasjon
  - Gjennomfør inspeksjoner/revisjoner
    - Selv eller med bistand

Stadig nysgjerrig?

- Her finnes 16 blogger, ett webinar mm:

<https://www.bdo.no/nb-no/s%c3%b8k?searchtext=%C3%A5penhetsloven&searchmode=allwords>

Summa summarum

HVA?

Loven er i kraft fra 1.7.2022. og omfatter alle virksomheter som på balansedagen overskrider grensene for to av tre vilkår:

- 1. salgsinntekt: 70 millioner kroner, 2. balansesum: 35 millioner kroner, 3. gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk. I tillegg alle virksomheter som omfattes av regnskapsloven § 1-5

De som omfattes skal ha **oversikt over sine leverandørkjeder**, hvilken **risiko** det finnes for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og **jobbe planmessig** for å redusere disse risikoene

- Det skal finnes informasjon på virksomhetens nettsider, og «enhver» har rett på informasjon fra virksomheten om hvordan den håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser

HVORFOR?

Mangelfulle svar kan føre til negativ publisitet og tap av omdømme

- Vil dere ligge litt på været, etterleve loven, eller være markedsledende?

HVORDAN?

Vår bistand er skalerbar

- ½ times informasjon → gapanalyse og anbefalinger → hjelp til full etterlevelse av loven
- On call support, opplæring og trening, gjennomføring av kontroll og forbedring i leverandørkjeden

8 ANSTENDIG ARBEID
OG ØKONOMISK
VEKST

12 ANSVARLIG
FORBRUK OG
PRODUKSJON

Agenda

1

HVA LOVEN ER
(OG IKKE ER)

2

HVORDAN KOMME I
GANG

3

SPØRSMÅL

BDO

tett på